

Valen Kraftverk AS
c/o Kvinnherad Energi AS
5464 DIMMELSVIK

Vår dato: 20.01.2015
Vår ref.: 201100802-56 ksk/sosb
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Solveig Silset Berg

Valen Kraftverk AS – Valedalen kraftverk i Kvinnherad kommune i Hordaland – Korrigering av NVEs vedtak

Vi viser til vårt vedtak av 15.01.2015 med tillatelse til bygging av Valedalen kraftverk. Ved en feiltagelse ble standardtekst som er knyttet til tillatelser uten reguleringsmagasin ikke fjernet. Vi beklager dette. Rettelsene gjelder post 1 i vilkårene og merknadene knyttet til posten lenger ned i dette dokumentet. Nedenfor er det derfor foretatt en korrigering av tillatelse av 15.01.2015.

Denne tillatelsen erstatter dermed tillatelse meddelt Valen Kraftverk AS av 15.01.2015.

Bakgrunn for saken

I vedtak av 22.04.2014 avslo NVE søknad fra Valen Kraftverk AS om tillatelse til å bygge Valedalen kraftverk. Valen Kraftverk AS c/o Kvinnherad Energi AS fikk innvilget utsatt klagefrist til 05.06.2014, og sendte inn klage i e-post datert 04.06.2014.

Valen Kraftverk AS søkte om å få konsesjon til å utnytte fallet mellom Valedalsdammen og Stemmelandsdammen/Elvedammen til kraftproduksjon. Inntaket er planlagt etablert i den eksisterende Valedalsdammen som ligger 477 moh. Det er to alternativer for kraftstasjonsplassering; alternativ 1 på 330 moh og alternativ 2 på 370 moh. De første om lag 450 meterne fra inntaket er vannveien planlagt lagt på fundamenter i dagen. Videre ned til kraftstasjonen (uavhengig av alternativ) skal rørgaten sprenges/graves ned. Valedalen kraftverk er planlagt med en installert effekt på 1,6 MW for alternativ 1 og 1,2 MW for alternativ 2 og vil kunne produsere hhv 7,4 GWh eller 5,6 GWh i et middels år.

Klagen

Kvinnherad Energi AS anker på følgende av NVEs vurderingstema (direkte sitert fra klagen):

(...)

1. «Belastning på eit alt eksisterande regulert vassdrag
2. Landskap

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- a. *Skepsis til bygging av anleggsveg og vidare vegbygging inn til Valedalsdammen*
 - b. *Open røyrgate over svabergpartiet og nedgravd røyrgate på nedre del av røyrtraseen*
3. *Lokale fiske og friluftssinteresser»*
- (...)

Av damsikkerhetsmessige hensyn er det behov for en omfattende oppgradering/rehabilitering av eksisterende dammer i Valedalsvatn. Arbeidene som skal utføres er av en slik størrelse at det ifølge Kvinnherad Energi AS vil være uaktuelt å utføre dette veiløst. Vei er således en forutsetning for rehabilitering av dammene mener søker.

Et av hovedankepunktene til Kvinnherad Energi AS er at NVE ikke har tatt hensyn til dette under behandlingen av søknaden om Valedalen kraftverk. Søker mener at NVE har lagt for mye vekt på etablering av vei i avslaget. Dette mener de er urimelig siden veien uansett kommer til å bli etablert i forbindelse med rehabilitering av Valedalsdammene.

NVEs vurdering av klagesaken

Vedtaket kan påklages, og klager har klagerett. Klagen er gitt innen tidsfristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33).

Det er først og fremst forholdet til etablering av vei helt opp til Valedalsdammene som NVE vil vurdere ved en eventuell omgjøring av vedtaket. Kvinnherad Energi AS mener at NVE har vektlagt dette for lite i vurderingen av konsesjonsspørsmålet. Andre forhold som Kvinnherad Energi AS påpeker vil ikke bli vurdert på nytt her. For vurdering av andre tema viser vi til KSK-notat nr.: 38/2014 og KSK-notat nr.: 25/2014, begge datert 22.04.2014.

Det ble ikke søkt om vei helt opp til Valedalsdammen i forbindelse med søknad om Valedalen kraftverk. Det ble oppgitt i søknaden at veien skulle følge rørgaten frem til overgangen til rør på fundament, og senere bli forlenget i forbindelse med oppgradering av dammene. Det ble antatt fra Kvinnherad Energi sin side at en slik veibygging kunne hjemles i damforskriften.

Den 23.10.2014 ble det etter Kvinnherad Energi sitt ønske avholdt et møte mellom disse og NVE. Her fikk Kvinnherad Energi AS lagt frem saken sin på nytt. Det ble, blant annet, opplyst fra NVE sin side at etablering av vei ikke er hjemlet i damforskriften. Valedalsvatnet har vært regulert siden 1909, og har ikke egen konsesjon etter vassdragsreguleringsloven. En vei kan således ikke hjemles i nevnte lov. Kvinnherad Energi AS måtte derfor ha søkt etter Plan- og bygningsloven om å anlegge vei i forbindelse med oppgradering/rehabilitering av dammene.

NVE anser at en slik vei uansett vil bli etablert og det vil etter NVEs syn være mest hensiktsmessig at NVE også har ansvaret for oppfølgingen av veibyggingen og at hele tiltaket blir behandlet etter samme lovverk. NVE er enig i at det ble vektlagt for lite at dammene skal rehabiliteres, og at inngrepene i form av vei uansett vil komme.

NVE finner klagen begrunnet og i medhold av forvaltningsloven § 33 annet ledd annet punktum, omgjør NVE vedtaket om avslag på Valedalen kraftverk datert 22.04.2014.

Tiltaket er omsøkt med to alternativer. Det er gjort en kort vurdering av alternativ i «NVEs vurdering av alternativ» under.

NVEs vurdering av alternativ

Flere av høringspartene har uttalt at om det blir utbygging så kan de akseptere en utbygging etter alternativ 2. De mener dette er mest skånsomt i forhold til ørret, friluftsliv og landskapsopplevelse. I bakgrunn for vedtak datert 22.04.2014 vurderte NVE at de fysiske inngrepene ville føre til omtrent like stor konsekvens for landskap og friluftsliv uavhengig av alternativ. Tas det inn i betraktningen at vei uansett vil bli etablert, så er NVE enig i at alternativ 2, som skissert i søknaden datert 19.03.2013, vil være det alternativet som best ivaretar de nevnte interessene i området.

Det er i vedtaket lagt stor vekt på at en vei innover dalen og opp til Valedalsdammene uansett vil bli etablert i forbindelse med den nødvendige opprustingen av Valedalsdammene. Vi vil presisere at vi ikke har endret syn på områdets betydning for det lokale friluftslivet og landskapsopplevelsen av området. Det vil være av stor betydning at nye inngrep må gjøres så lite synlige og så skånsomme som mulig. Avbøtende tiltak i forhold til friluftsinnteresser og landskap vil være viktig å fastsette. Mer om avbøtende tiltak vil settes i våre merknader til vilkår.

NVE viser til KSK-notat nr.: 38/2014 og KSK-notat nr.: 25/2014, begge datert 22.04.2014 for en grundigere vurdering av temaene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Valen Kraftverk AS c/o Kvinnherad Energi tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Valedalen kraftverk etter alternativ 2. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Valen Kraftverk AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 2,8 km jordkabel med spenning 22 kV.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Kvinnherad Energi er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggsconsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Kvinnherad Energi ønsker egen anleggsconsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggsconsesjon for kraftverket.

Kvinnherad Energi har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Valedalen Kraftverk må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. Det er i følge Kvinnherad Energi kapasitet fra transformator og videre i nettet. Valedalen Kraftverk AS må påregne å betale anleggsbidrag for opprustning av nettet etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	830
Alminnelig lavvannføring	l/s	23
5-persentil sommer	l/s	36
5-persentil vinter	l/s	20
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,3
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	156
Minste driftsvannføring	l/s	400

Søker har ikke foreslått minstevannføring for alternativ 2 på grunn av at strekningen er kort, bratt og uten fisk samt at det ikke er pålagt minstevannføring fra Valedalsvatnet i dag. Flere av høringspartene påpeker at vassdraget er svært høyt utnyttet og for å ivareta fisken må det gå minstevannføring i elva.

Selv om det i dag ikke går minstevannføring i elva, slippes det nok vann til å ivareta en levekraftig populasjon av ørret. NVE legger allikevel til grunn at en tilstrekkelig minstevannføring vil være med å opprettholde en livskraftig ørretbestand, samt vannlevende insekter.

Vannføringen nedstrøms kraftstasjonen vil ikke bli endret fra dagens situasjon. Slik NVE ser det er den viktigste strekningen for fisk nedstrøms kraftstasjonen. Vi mener det derfor at kan være opp til tiltakshaver å vurdere om de vil slippe minstevannføring fra dammen eller om de vil slippe minstevannføringen gjennom kraftstasjonen.

For å ivareta noe av det biologiske mangfoldet i Valedalselva fastsetter NVE en minstevannføring på 40 l/s i tiden 01/05 – 30/09 og 20 l/s resten av året. I forhold til våre beregninger vil dette gi en redusert produksjon på 0,2 GWh/år, basert på oppgitt energiekvivalent. Samlet produksjon vil da bli på 5,4 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse. Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde.

Vi viser ellers til NVEs veiledere 2 og 3 fra 2013: «*Rettleiar til forskrift om internkontroll etter vassdragslovgevinga.*» og «*Veileder for utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap for anlegg med vassdragskonsesjon*» som finnes på <http://www.nve.no/miljotilsyn>. Vi understreker at det ikke må settes i gang noe anleggsarbeid før planene for arbeidene er godkjent av NVE. Vi minner også om at tiltakshaver må sørge for at planene er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan.

Når kraftverket settes i drift, skal skjemaet for melding om idriftsettelse av vannkraftverk fylles ut og sendes til NVE. Skjemaet er tilgjengelig på NVE sine nettsider.

NVE gjør oppmerksom på at den som ønsker å starte kraftproduksjon minst en måned i forveien skal registrere virksomheten i det tolldistrikt der virksomheten har sitt forretningssted i henhold til regler fra Toll- og avgiftsdirektoratet. Registreringsplikten gjelder for kraftproduksjon i aggregat med generator som har en merkeytelse på 100 kVA eller mer. All kraft produsert i slike anlegg er avgiftspliktig. Mer informasjon finnes på nettsiden: www.toll.no, eller kan fås ved henvendelse til nærmeste tollsted.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	Alternativ 2 som beskrevet i søknad datert 19.03.2013. Se vedlagt detaljkart.
Inntak	Det er opp til tiltakshaver å vurdere om de vil slippe minstevannføring fra dammen eller om de vil slippe minstevannføringen gjennom kraftstasjonen. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	De øverste 450 m er planlagt lagt på fundamenter. Det skal ikke anlegges vei i forbindelse med etablering av den åpne rørgaten. Resterende rørgate skal graves/sprenges ned. Inngrepene må utføres så skånsomt som mulig på grunn av store friluftsimteresser i området.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres på ca. kote 370. Se vedlagte detaljkart. Området er et mye brukt turområde og det vil være viktig å gjennomføre støydempende tiltak.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 1300 l/s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 400 l/s.

Installert effekt	Søknaden oppgir 1,2 MW.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir en francis-turbin. Det er opp til tiltakshaver å vurdere om de vil slippe minstevannføring fra dammen eller om de vil slippe minstevannføringen gjennom kraftstasjonen. Det åpnes derfor opp for å kunne installere en ekstra turbin til dette formål.
Vei	Se vedlagte kart (Figur 2) for veitrasé. Veien skal gjennomføres med så små inngrep som mulig. På grunn av gytebekkene skal veien legges så langt bort fra elva som teknisk og økonomisk mulig. Der veien krysser gytebekkene må det anlegges kulverter som utformes slik at de ivaretar bekkens økologiske funksjon.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

Klage på overføring av Sitautevatn vil bli behandlet for seg på et senere tidspunkt.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jmfør forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

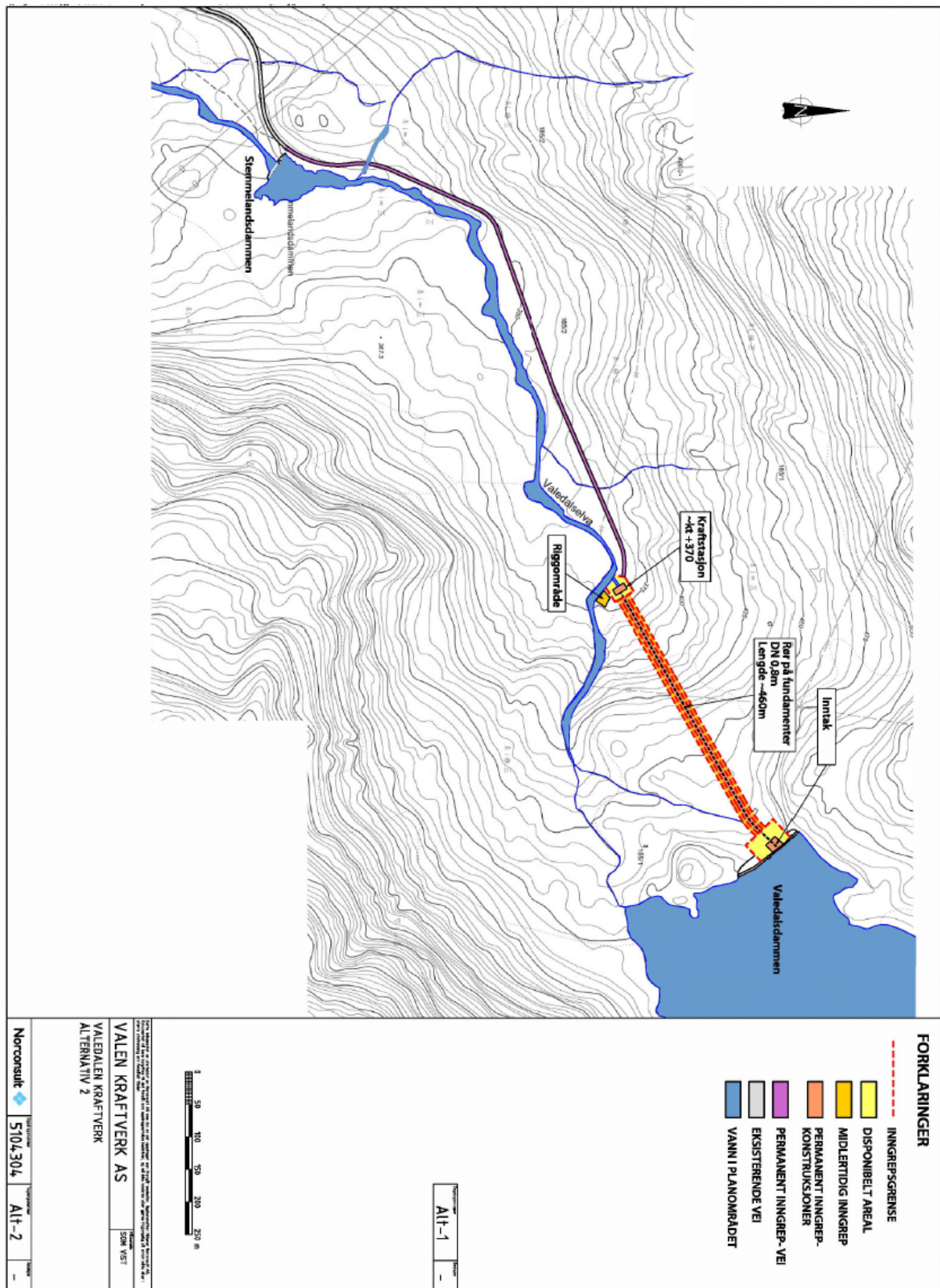
Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Detaljkart konsesjonsgitt alternativ
 Veitrasé til Valedalsdammene
 Vassdragskonsesjon for Valedalen kraftverk

Figur 1 Detlajkart for Valedalen kraftverk for konsesjonsgitt alternativ. Merk at veitrasé frem til kraftstasjonen avviker noe fra reell trasé. Se figur 2 for reell trasé.

Bergen og Hordaland Turlag
BKK Nett AS
Forum for natur og friluftsliv Hordaland
Frode Eik
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Hytteutvalet ved Valen sjukehus
Kvinnherad Energi AS
Kvinnherad kommune
Kvinnherad SV
Kvinnherad turlag
Kvinnherad Venstre
Miljødirektoratet
Morten Harsvik
Naturvernforbundet i Hordaland
Naturvernforbundet Kvinnherad
Sportsfiskaren Kvinnherad
Statens Vegvesen Region Vest
Statnett SF
Valen Helselag
Valen Kraftverk AS v/Terje Enes
Valestiftinga